

Til Folketingets Sundhedsudvalg

13. november 2018

Foreningen af Danske Psykoterapeuter (FaDP) redegør hermed for FaDPs ønske om beskyttet titel og legitimering for hhv. psykoterapeuter og psykoterapeutiske uddannelsessteder. Indledningsvis gives nogle få facts om FaDP som brancheorganisation og vores formål.

Om FaDP

Foreningen af Danske Psykoterapeuter blev etableret den 22. marts 2014. Vi er dag 335 medlemmer, heraf 11 uddannelsessteder. Foreningens formål er:

1. At sikre en faglig og kvalitetsbærende fremtid for uddannede psykoterapeuter og psykoterapeutiske uddannelser til samfundet og borgerne.
2. At sikre, at dansk lovgivning og kvaliteten af psykoterapeutiske uddannelser i Danmark overholdes.
3. At danne bro til det etablerede social- og sundhedssystem.
4. At skabe og bevare etik i udførelsen af psykoterapi.
5. At sikre borgerne, at den psykoterapi, de modtager, er tidssvarende, og at den enkelte psykoterapeut er under løbende supervision og optimering.
6. At skabe et forum for psykoterapeuter og uddannelsessteder, der løbende udvikler psykoterapeutisk pensum og interne evalueringsmodeller.
7. At skabe lighed og fællesskab for den samlede psykoterapeutiske branche.

FaDPs faglige krav til en 4-årig psykoterapeutisk uddannelse findes her:

<http://fadp.dk/reg-psyk-udd/optagelseskriterier/>

Foreningens hjemmeside findes her: <http://fadp.dk/>

Baggrund for at søge om en beskyttet titel

I juli 2004 udsendte en tværministeriel arbejdsgruppe under Socialministeriet, Undervisningsministeriet, Indenrigsministeriet og Sundhedsstyrelsen et oplæg til kvalitetskriterier for private uddannelser til psykoterapeut. Oplægget var et svar på den kritik, der havde været mod uddannede eller uforsvarligt uddannede psykoterapeuters virke. Indeholdt i oplægget var også, at en række private psykoterapiuddannelser som udgangspunkt skulle have et forsvarligt fagligt og etisk indhold. Formålet med minimumskriterierne var:

1. at motivere studerende til at søge hen til uddannelsessteder, der opfylder kvalitetskriterierne
2. at synliggøre for borgerne, hvilken kvalitet de bør efterspørge som klienter
3. på sigt at højne kvaliteten af uddannelserne.

Involveret i forhandlingerne var også Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), der skulle forestå de kommende evalueringer af institutterne, så ovennævnte formål kunne gennemføres.

Vurderingskonceptet byggede på EVA's mangeårige erfaringer fra blandt andet SU-vurderinger af private uddannelser. Vurderingen skete på baggrund af de kvalitetskriterier, som den tværministerielle arbejds-

gruppe tidligere havde fastlagt. I 2005 besluttede Socialministeriet og EVA, at konceptet for vurderinger af de private psykoterapeutuddannelser skulle justeres. Det, der bl.a. blev justeret, var en tydeliggørelse af kriterierne, fordi det viste sig, at uddannelsesstederne havde behov for yderligere præcisering af de krav, der blev stillet til dem. Evalueringerne stoppede i marts 2006, hovedsageligt fordi der kun var få institutter, der valgte at lade sig evaluere under ordningen.

De gamle kriterier findes her:

<https://www.ft.dk/samling/20041/almDEL/suu/bilag/106/128564.pdf>

Dansk Psykoterapeutforening - DPFO

FaDP har haft kontakt til Dansk Psykoterapeut Forening med henblik på at indlede et samarbejde om bl.a. fælles kriterier for psykoterapeuter og psykoterapeutiske uddannelsessteder. Dette har DPFO beklageligvis ikke været interesseret i. Baggrunden for FaDP's ønske om et samarbejde, var bl.a. en målsætning om en dialog om, hvordan begge psykoterapeutforeninger kunne have de samme høje kvalitetskrav.

DPFO har et samarbejde med Reflektor, der på baggrund af kvalitetskriterierne udarbejdede et koncept for evaluering af de private psykoterapeutuddannelser. I foreningens "Evaluering af private psykoterapeutuddannelser – 5. udgave", dateret januar 2017, fremgår følgende i indledningen og på side 20:

NB. Ændringer fra 2017.

Som noget nyt er der vedlagt en **henstilling i forhold til egen terapi, læreterapi og selvrefleksion**, udarbejdet af DPFO, bestyrelsen, december 2016. (indsat side 20) Det er ikke et krav at følge henstillingen, men en guide for dem, der er i tvivl om definitioner og afgrænsninger.

Herudover er der fra 2017 besluttet, at samtlige evaluerede institutter en gang årligt (august/september måned) besvarer en **elektronisk tro og love erklæring**, baseret på en kort besvarelse af spørgsmål relateret til de 12 kvalitetskriterier.

Endelig er der aftalt en samlet tidsfrist for evalueringen, således at en evaluering/gen-evaluering **max. kan vare fire måneder** fra fremsendelse af selvevalueringen, til at Reflektor modtager den aftalte og nødvendige dokumentation.

På side 20 står følgende:

Henstilling i forhold til egen terapi, læreterapi og selvrefleksion. (December 2016)

Dansk Psykoterapeutforenings bestyrelse henstiller til, at de tre begreber: Egen terapi, læreterapi og selvrefleksion samt supervision tolkes som nedenstående.

Definitionerne skal forstås som supplerende tekst til Kriterium 3: Uddannelsens struktur og indhold i vejledningen til evalueringen. Det er ikke et krav – her og nu – at uddannelserne følger definitionerne. Men for dem, der er i tvivl om definitioner og afgrænsninger, kan dette være en guide.

Egen terapi:

Egen terapi skal forstås som individuel psykoterapi med en ekstern psykoterapeut MPF. Egen terapi bør fylde mindst 40 lektioner hen over uddannelsen.

Læreterapi:

Læreterapi skal forstås som psykoterapi der foregår som undervisning under uddannelsen i form af læreterapi i grupper hvor de studerende arbejder terapeutiske med gruppelæreterapeuten. Denne kan være psykoterapeut (MPF), der arbejder som lærer på uddannelsen og har tavshedspligt. Læreterapi bør fylde mindst 30 lektioner hen over uddannelsen.

Selvrefleksion:

Selvrefleksion skal forstås som individuel refleksion i par eller gruppe, hvor de studerende arbejder terapeutisk med en anden medstuderende eller på skift er gruppeleder for en gruppe af medstuderende samtidig med at en professionel terapeut er tilstede som direkte supervisor. Dvs. de studerende kan arbejde med hinanden to og to eller på skift være gruppeleder for hinanden i metodekurser med en professionel psykoterapeut tilstede som medreflekterende og supervisor.

DPFO's vejledning kan findes her:

<https://psykoterapeutforeningen.dk/wp-content/uploads/2015/11/vejledning-5.-udgave-2016-psykoterapeutevaluering-final.pdf>

FaDP finder det stærkt bekymrende, at DPFO ultimo 2016 har mere end halveret kravene, og at disse kun er henstillinger. Kravene er sænket både ift. de krav, DPFO selv havde tidligere, og ift. de krav FaDP har p.t.

FaDP's krav er til sammenligning 90 timers egenterapi (modtaget), 90 timers klientterapi (givet), 90 timers givet supervision (feedback til medstuderende) og 90 timers læse-/øve-/praktiske træningsgrupper.

Vi fremhæver ovennævnte, fordi det er en af de ting, der bl.a. adskiller psykoterapeuter fra psykologer. Det vigtigste virkemiddel i arbejdet som psykoterapeut er terapeutens egen person, derfor stiller FaDP høje krav til de psykoterapeutiske uddannelser om, at psykoterapeuten har trænet de psykologiske og psykoterapeutiske teorier og metoder i praksis og derved mærket dem på egen krop.

Desuden har psykoterapeuter taget en fireårig deltidsuddannelse fra et privat psykoterapeutisk uddannelsessted, og de har selv betalt. Ønsket om uddannelse til psykoterapeut handler overordnet om:

- at blive selvstændig med egen praksis
- at blive bedre til et andet fag og styrke den faglige profil (efteruddannelse af læger, psykiatere, lærere, psykologer, pædagoger, jordemødre og sygeplejersker mv.)
- egen udvikling.

Psykoterapeuter uddannes til at hjælpe mennesker, der har personlige og psykiske udfordringer i form af fx sorg, kriser, stress, fobier og angst, og der er et stort behov for deres hjælp i Danmark. De uddannes ikke til at stille kliniske diagnoser eller til at bearbejde svære psykiske lidelser, derfor samarbejder de gerne med psykiatere, læger og psykologer.

Udarbejdelse af FaDP's kriterier

Den eneste mulighed vi p.t. har i Danmark for at få en beskyttet titel som psykoterapeut, er under "Registreringsordningen for alternative behandlere" forkortet RAB-ordningen.

Dette ansøgte FaDP Sundhedsstyrelsen om i 2015, og vi fik en godkendelse den 20. aug. samme år og valgte den beskyttede titel "Reg. psykoterapeut" og "Reg. uddannelse." Denne titel forhindrer desværre ikke andre i at kalde sig psykoterapeuter.

FaDP skelner ikke mellem de enkelte psykoterapeutiske fagområder (behandlingsformer). De er samlet under en 'paraply' af ovennævnte 6 psykoterapeutiske fagområder, som opfylder uddannelseskravene i FaDP, hvilket også er det, vi har fået godkendt af Sundhedsstyrelsen (nu Styrelsen for Patientsikkerhed). Alle færdiguddannede psykoterapeuter og uddannelsessteder hos FaDP har dokumenteret, at de tilbyder en psykoterapeutisk uddannelse, der opfylder de krav, vi stiller til medlemmerne.

Det skal tilføjes, at FaDP's krav er langt højere end kravene til RAB-ordningen. Den er på 660 lektioner/timer, og FaDP's ordning er i alt 1.066 lektioner/timer.

FaDP har, efter godkendelsen i efteråret 2015, brugt mange ressourcer på og omhyggeligt vurderet, at såvel det oplæg, der kom fra den tværministerielle arbejdsgruppe i 2004, og de efterfølgende justeringer omkring det teoretiske udgangspunkt og de psykoterapeutiske arbejdsmetoder, var et godt grundlag at arbejde videre på.

I vurderinger af kriterierne har FaDP inddraget erfarne psykoterapeuter og uddannelsesledere, der har mange års erfaring i branchen, og som har de nødvendige faglige forudsætninger for at vurdere de forskellige psykoterapeutiske uddannelsers faglige niveau, uanset om deres grundlag er psykoanalytisk/psykodynamisk, kognitiv terapi og adfærdsterapi, humanistisk/oplevelsesorienteret terapi, familie-/systemorienteret terapi, kroporienteret eller transpersonel psykoterapi.

FaDP har fastholdt de oprindelige kvalitetskriteriers timetal og eksamener, og som allerede nævnt hævet timetallet inden for supervision, egenerapi, praktiske øvegrupper og givet klientterapi. Så vi har allerede højnet kvaliteten af uddannelserne, hvilket var en af intentionerne i 2004.

Vedligeholdelse af uddannelse

Høje kvalitetskrav på uddannelserne og løbende kontrol af disse er afgørende for at sikre kompetente psykoterapeuter, og det stopper ikke her. FaDP foretager også løbende evalueringer af psykoterapeuterne

efter endt uddannelse – for at sikre, at de lever op til kvalitetskravene. Der skal bl.a. ske dokumentation for tilstrækkeligt antal klienter, supervision og videreuddannelse. FaDP indhenter skriftlig dokumentation på dette hvert andet år.

Skema til dokumentation af vedligeholdelse af uddannelse findes her:
<http://fadp.dk/wp-content/uploads/2018/05/FaDP-pointskema-REG-2018.pdf>

Andre lande

Ligeledes kan FaDP tage udgangspunkt i, at i Sverige, Holland og Tyskland er titlen psykoterapeut en beskyttet titel, som der samarbejdes om med Socialstyrelsen. Psykoterapeut legitimation udstedes af Socialstyrelsen efter opfyldt psykoterapeut uddannelse ved et godkendt uddannelsesinstitut. I de tre lande er det kun lovligt at anvende titlen psykoterapeut, når man har en beskyttet titel.

Legitimationen indebærer en kvalitetssikring af aktiviteten og tryghed for klienten. Legitimerede psykoterapeuter er forpligtede til at tegne patientforsikring, og aktiviteten står under indsyn af HSAN, Hälso- och sjukvårdens ansvarsmynd.

I Sverige udstedes desuden et sundhedskort med nummer, der beviser, at man er uddannet psykoterapeut. Et synligt bevis på kvalifikationerne.

Worldwide er der evidens/empiri for god effekt af psykoterapi inden for: korttids adfærdsterapi, kognitiv terapi, systemisk terapi og familieterapi.

FaDPs mål

Da FaDP har taget udgangspunkt i de oprindelige tværministerielle kvalitetskriterier og de efterfølgende præciseringer og desuden hævet kravene, og siden 2016 har godkendt uddannelsessteder og psykoterapeuter ift. disse kriterier, kan FaDP som brancheorganisation bidrage med værdifuld viden, erfaringer og ressourcer.

FaDP ønsker et samarbejde og en konstruktiv dialog med Styrelsen for Patentsikkerhed, således at vi kan få en legitimation som psykoterapeut og dermed fuldende det gode arbejde, som blev gennemført af den tværministerielle arbejdsgruppe i 2004-2005.

Da det samlede sundhedssystem er under stærkt økonomisk pres, er det FaDP's forslag, at det offentlige på nuværende tidspunkt ikke skal yde tilskud til at konsultere en psykoterapeut. Det vigtigste p.t. er, at en legitimation vil give borgerne en sikkerhed for, at der ydes kvalificeret psykoterapi, og de studerende en sikkerhed for, at de går på et uddannelsesinstitut, der har et godkendt fagligt niveau. Desuden vil det sikre, at andre ikke kan benytte titlen psykoterapeut. En legitimering vil også give mulighed for at forhandle med Sygeforsikringen "danmark", om tilskud til psykoterapi.

Vi ser frem til mødet den 15. november 2018 kl. 15.

Med venlig hilsen og på vegne af FaDP

Formand for politisk udvalg Reg. psykoterapeut Torben Haugaard

Formand for optagelsesudvalget Reg. psykoterapeut Jette Hastrup